

Học tập và làm theo phong cách gần dân của Chủ tịch Hồ Chí Minh

NGUYỄN LAM

Phó Trưởng Ban Dân vận Trung ương

Chủ tịch Hồ Chí Minh để lại một phong cách, lối sống, đạo đức mẫu mực cho toàn Đảng, toàn quân và toàn dân ta học tập, noi theo. Trong đó, gần bó mật thiết với nhân dân, đặc biệt là gần dân, sát dân, học dân, hiểu dân, lắng nghe nhân dân, trọng dân và có trách nhiệm với nhân dân là một trong những nội dung quan trọng đã được cụ thể hóa trong Chỉ thị 05-CT/TW của Bộ Chính trị về “Đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh”.

Sinh thời, Chủ tịch Hồ Chí Minh rất quan tâm đến việc xây dựng phong cách, lề lối làm việc của đội ngũ cán bộ, đảng viên. Phong cách lãnh đạo là yếu tố đặc biệt quan trọng cấu thành phẩm chất, năng lực của đội ngũ cán bộ, đảng viên. Vì vậy, học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh, trong đó có phong cách về gần dân, sát dân, học dân, hiểu dân, lắng nghe nhân dân là một nội dung quan trọng để đội ngũ cán bộ, đảng viên rèn luyện đạo đức, phong cách người lãnh đạo, là công việc thường xuyên, hằng ngày để phấn đấu hoàn thành tốt nhiệm vụ. Cả cuộc đời hoạt động cách mạng của Chủ tịch Hồ Chí Minh là

một tấm gương mẫu mực về gần dân, sát dân, học dân, hiểu dân, lắng nghe nhân dân, kính trọng phục vụ nhân dân, Người nói: “Chúng ta phải yêu dân, kính dân thì dân mới yêu ta, kính ta”. Chủ tịch Hồ Chí Minh luôn luôn căn dặn cán bộ, đảng viên rằng: quần chúng nhân dân là người làm ra lịch sử, làm nên thành công của cách mạng, là người chủ đất nước; do đó, mỗi đảng viên, cán bộ ở bất cứ cương vị nào, làm công việc gì đều phải “vừa là người lãnh đạo, vừa là người đầy tớ thật trung thành của nhân dân”.

Trong nhiều năm qua, Đảng ta chủ trương học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh, bộ máy hệ thống chính trị các cấp gần dân, sát dân, học dân, hiểu dân, trọng dân và lắng nghe nhân dân hơn. Các cấp, các ngành, đội ngũ cán bộ, đảng viên đã có nhiều chuyển biến, tiến bộ về xây dựng phong cách làm việc gần dân, vì dân. Các cấp chính quyền với người đứng đầu đã thực hiện quy định tiếp dân một cách thường xuyên, nền nếp. Các cơ quan công quyền đều đã thực hiện thủ tục hành chính một cửa, thông thoáng, nhanh chóng, thuận lợi hơn cho nhân dân và được nhân dân đồng tình.

Cán bộ, công chức nhà nước đã nỗ lực nhún nhường tươi cười khi nhân dân đến công sở giải quyết công việc và đã biết *xin chào, xin phép, xin cảm ơn và xin lỗi dân*.

Tuy nhiên hiện tượng quan liêu, cửa quyền, gây phiền hà, ức hiếp quần chúng nhân dân, vô cảm trước nỗi đau của dân vẫn xảy ra nhiều nơi và gây ra nhiều bức xúc trong xã hội. Thực hiện Chỉ thị 05-CT/TW của Bộ Chính trị, chúng ta mong muốn đội ngũ cán bộ, công chức nhà nước và các cấp chính quyền thật sự chuyển mình để có nhiều hơn mô hình, sáng kiến, việc làm thiết thực gần dân và vì dân hơn.

Chủ tịch Hồ Chí Minh yêu cầu mọi cán bộ, đảng viên phải yêu mến, tin tưởng vào khả năng và sức mạnh của nhân dân, đi đúng đường lối quần chúng, đồng thời, bản thân Người nêu cao tấm gương về lòng yêu mến và tin tưởng rất mực vào khả năng và sức mạnh của nhân dân. Bác nói: “Nước lấy dân làm gốc”, “gốc có vững, cây mới bền; xây lâu bền vững trên nền nhân dân”. Bác thường xuyên căn dặn các tổ chức Đảng, cán bộ, đảng viên phải coi trọng mối liên hệ chặt chẽ với quần chúng, phải thể hiện tinh thần trách nhiệm trước

Đồng chí Nguyễn Văn Bình, Ủy viên Bộ Chính trị, Bí thư Trung ương Đảng, Trưởng Ban Kinh tế Trung ương và đồng chí Nguyễn Văn Nền, Bí thư Trung ương Đảng, Chánh Văn phòng Trung ương Đảng trao giải B tập thể Cuộc thi viết "Cán bộ, đảng viên các cơ quan Đảng Trung ương học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh" cho Ban Dân vận Trung ương và Đảng ủy Khối các cơ quan Trung ương **Ảnh: TT**

nhân dân. Người phê phán tệ xa rời quần chúng, lên mặt "quan cách mạng" của quyền, mệnh lệnh, ức hiếp nhân dân. Người từng căn dặn đội ngũ cán bộ phải luôn sâu sát quần chúng, xuất phát từ quần chúng để rèn luyện, điều chỉnh tác phong, phương pháp làm việc; phải luôn luôn chống thói làm việc tùy tiện, chủ quan, coi thường quần chúng. Những căn bệnh này phá hoại mối quan hệ giữa cán bộ với quần chúng, làm cho quần chúng mất lòng tin, chán ghét cán bộ. Người nhắc nhở đội ngũ cán bộ, đảng viên rằng: hiểu sâu sắc đường lối, chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước là điều quan trọng, nhưng quan trọng hơn là phải tìm mọi cách giải thích cho mỗi

người dân hiểu được rõ ràng những chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước chính là đem lại "lợi ích cho họ và nhiệm vụ của họ, họ phải hăng hái làm cho kỳ được". Để làm được như vậy, mỗi cán bộ, đảng viên phải luôn sâu sát quần chúng để học cách nói, cách viết, cách làm sao cho phù hợp với quần chúng và quan trọng hơn đó là biết giải quyết những vấn đề thiết thực có liên quan cụ thể tới đời sống của quần chúng, đó mới là một người cán bộ thực sự sâu sát quần chúng, thực sự hiểu dân, yêu dân, kính trọng dân. Người từng nói: Dân ta rất thông minh, biết giải quyết mọi công việc một cách nhanh chóng mà nhiều cán bộ nghĩ

mãi không ra "Nếu lãnh đạo khéo thì việc gì khó khăn mấy và to lớn mấy, nhân dân cũng làm được".

Đối với người lãnh đạo, phong cách quần chúng không chỉ trong quan hệ với dân, mà còn thể hiện trong quan hệ của cấp trên với cấp dưới, của cán bộ lãnh đạo với cán bộ, đảng viên bình thường. Hiểu dân là để hiểu cấp dưới được chính xác hơn, hiểu cấp dưới là để hiểu dân được đầy đủ hơn. Càng hiểu dân và càng hiểu cấp dưới, người lãnh đạo càng hiểu chính mình và huy động được tối đa tiềm năng, sức mạnh của quần chúng, của cấp dưới, rút ra được những điều bổ ích để bổ sung cho chủ trương, chính sách đã được đề ra. Để dân biết, dân

tin, dân làm theo, mỗi cán bộ, đảng viên phải là người tiên phong gương mẫu, phải “miệng nói, tay làm”, thống nhất lời nói với hành động. Người nhắc nhở cán bộ, đảng viên phải thực hiện phương châm “đảng viên đi trước, làng nước theo sau”, nghiêm túc thực hiện cần, kiệm, liêm, chính, chí công vô tư, kiên quyết đấu tranh với tệ quan liêu, tham nhũng, lãng phí, xa xỉ. Có như thế người cán bộ cách mạng mới được dân mến, dân tin, dân phục, mới có thể công tâm, sâu sát, gần bó mật thiết với quần chúng nhân dân.

Trọng dân, gần dân, thân dân, hết lòng hết sức phục vụ nhân dân, vì nhân dân quên mình, chăm lo đến lợi ích của dân, dân chủ với dân, thật sự tôn vinh nhân dân làm chủ xã hội là một tư tưởng lớn, mang tính văn hóa, nhân văn, nhân đạo cao cả và tính cách mạng, tính nhân dân sâu sắc của Chủ tịch Hồ Chí Minh, một người tận tâm suốt đời với sự nghiệp đấu tranh để giải phóng xã hội, giải phóng giai cấp, giải phóng con người. Trọng dân, Người đến với dân. Trọng dân, Người gần gũi với các cụ già, trẻ thơ, thăm hỏi ân cần những người dân lương thiện, lao động cần cù, một nắng hai sương, an ủi họ, tạo mọi điều kiện để họ có cơ hội sống tốt, sống khỏe, sống vì mình, vì người, vì cộng đồng của 54 dân tộc anh em.

Hồ Chí Minh nói nhiều đến lòng tin của người dân với Đảng và Nhà nước, cụ thể là với những người lãnh đạo, quản lý. Người cho rằng, muốn được dân tin

Đảng, tin Nhà nước của mình, thì người lãnh đạo và quản lý, trước hết, phải dân chủ với dân, tôn trọng dân như tôn trọng chính bản thân mình. Không tôn trọng dân, không dân chủ với dân sẽ làm khoảng cách giữa Đảng, Nhà nước với dân ngày một xa, làm cho lãnh đạo và người dân cách biệt nhau, xa rời nhau. Hồ Chí Minh đã thường xuyên giáo dục cán bộ phải làm tốt công tác vận động nhân dân. Dân vận là vận động từng người dân, góp thành lực lượng toàn dân để chung sức chung lòng xây dựng và bảo vệ đất nước. Điều quan trọng là kiên trì giải thích cho dân hiểu trách nhiệm, quyền hạn, nghĩa vụ, lợi ích của mình. Để cho dân biết, dân bàn, dân làm, dân kiểm tra là trọng dân.

Hồ Chí Minh cho rằng, vấn đề quan trọng bậc nhất là vấn đề lợi ích của người dân. Nếu lãnh đạo mang lại lợi ích thiết thực cho dân, sẽ làm cho dân tin Đảng, tin chế độ. Nguyên tắc chung của chính sách với dân là tạo sự hài hòa giữa ba lợi ích: Lợi ích công dân, lợi ích tập thể, lợi ích xã hội, trong đó, phải hết sức coi trọng lợi ích của người lao động chân chính. Muốn mang lại lợi ích thiết thực cho nhân dân, trước hết, phải có chính sách đúng. Trong Di chúc, Người viết: Đảng cần phải có kế hoạch thật tốt để phát triển kinh tế và văn hóa, nhằm không ngừng nâng cao đời sống của nhân dân. Mang lại lợi ích thiết thực cho nhân dân, là trọng dân.

Hồ Chí Minh là người có phong cách rất đặc biệt để gần dân. Đó là phong cách cao thượng đến giản dị. Tiết kiệm và giản dị là phong

cách nổi trội của Hồ Chí Minh. Vì vậy, dân được đến với Người, được đứng bên Người, được trò chuyện với Người, như được trò chuyện với người hiền, người cha, người thân yêu nhất của mình. Đến với nông dân, Người mặc quần nâu, áo vải, khăn mặt vắt vai, đầu đội mũ cát. Đến với công nhân, Người mặc bộ quần áo xanh đã bạc màu, đi đôi dép cao su. Đến với trí thức, Người mặc bộ quần áo kaki màu vàng, đi đôi giày vải, thể hiện sự hòa đồng rất tự nhiên với nhân dân lao động nói chung. Sự tiết kiệm đến mẫu mực, thể hiện phong cách cao thượng của Hồ Chí Minh. Tiết kiệm thời giờ là một trong những phong cách đặc sắc, thể hiện đạo đức cao quý của Hồ Chí Minh. Với Hồ Chí Minh, vấn đề tiết kiệm thời gian được xem như “thì giờ là vàng ngọc”, cho nên phải tiết kiệm thì giờ đi đôi với tăng năng suất lao động, nâng cao chất lượng sản phẩm.

Tư tưởng trọng dân và phong cách gần dân của Hồ Chí Minh là điểm hội tụ hợp thành đạo đức Hồ Chí Minh. Người là hiện thân của đạo đức, tình cảm, lương tâm, danh dự vì nhân dân. Học tập tư tưởng trọng dân và phong cách gần dân của Hồ Chí Minh là việc làm đạo đức của mỗi cán bộ, đảng viên. Học tập tư tưởng trọng dân và phong cách gần dân của Người, mỗi người chúng ta phải phấn đấu, rèn luyện rất gian khổ, thì mới có thể thấm nhuần tư tưởng đạo đức trọng dân và phong cách gần dân của Người. Chúng ta hãy thực hiện điều mong ước của Người: Mỗi cán bộ,

mỗi đảng viên, mỗi ngày phải tự kiểm điểm, tự phê bình, tự sửa chữa như mỗi ngày phải rửa mặt. Được như thế thì trong Đảng sẽ không có bệnh mà Đảng sẽ mạnh khỏe vô cùng.

Học tập và làm theo phong cách Hồ Chí Minh về gần dân, sát dân, học dân, hiểu dân, lắng nghe dân, cán bộ, đảng viên chúng ta phải thật dân chủ, nêu gương, nêu cao trách nhiệm gương mẫu của cán bộ, đảng viên, nhất là cán bộ lãnh đạo chủ chốt, người đứng đầu cấp ủy, chính quyền theo tinh thần: "mỗi đảng viên, cán bộ, công chức, viên chức chúng ta nguyện làm người công bộc tận tụy, trung thành của nhân dân"; tận tụy phục vụ nhân dân, vì lợi ích của nhân dân, luôn dựa vào sức mạnh của dân, đi đúng đường lối quần chúng, góp phần củng cố niềm tin của nhân dân đối với Đảng, làm cho Đảng ta thật sự trong sạch, vững mạnh, lãnh đạo thắng lợi công cuộc đổi mới, phát triển đất nước trong thời kỳ đầy mạnh sự nghiệp công nghiệp hoá, hiện đại hóa và hội nhập quốc tế, với một số nội dung chính:

Thứ nhất, học tập và làm theo phong cách quần chúng của Hồ Chí Minh thể hiện qua yêu cầu cán bộ, đảng viên gần dân, thấu hiểu tâm tư, nguyện vọng của nhân dân. Người là tấm gương sáng về phong cách gần dân.

Thứ hai, Chủ tịch Hồ Chí Minh yêu cầu mọi cán bộ, đảng viên phải đi đúng đường lối quần chúng, đồng thời bản thân Người nêu cao tấm gương về lòng yêu mến và tin tưởng rất mực vào khả năng

và sức mạnh của nhân dân. Người là tấm gương mẫu mực của phong cách lãnh đạo dân chủ, luôn thực hiện nguyên tắc tập thể lãnh đạo, cá nhân phụ trách.

Thứ ba, cán bộ, đảng viên phải biết phấn đấu, hy sinh vì lợi ích của tập thể, lợi ích của nhân dân. Hồ Chí Minh nhiều lần nhắc nhở đội ngũ cán bộ, đảng viên phải phê phán và đấu tranh khắc phục cách làm việc quan liêu, mệnh lệnh mà cơ sở của nó là tách quyền hành của mình khỏi quyền lợi và nguyện vọng của tập thể, của nhân dân; trốn tránh trách nhiệm, làm việc không theo nguyên tắc, quy định chung. Người yêu cầu cán bộ lãnh đạo gần dân nhất, sát dân, phải "óc nghĩ, mắt trông, tai nghe, chân đi, miệng nói, tay làm", luôn sâu sát cơ sở, gần bó với quần chúng, để "hỏi dân, học dân và hiểu dân".

Thứ tư, Chủ tịch Hồ Chí Minh thường xuyên yêu cầu cán bộ, đảng viên "phải từ nơi quần chúng ra, trở lại nơi quần chúng". Người đã nhiều lần phê phán tệ xa rời quần chúng, lên mặt "làm quan cách mạng", "quan nhân dân", không thấy mình là đầy tớ, người học trò của nhân dân. Quần chúng nhân dân chỉ quý trọng những người có đức, có tài, hết lòng phụng sự nhân dân.

Thứ năm, thiết thực xây dựng và chỉnh đốn Đảng, xây dựng Đảng trong sạch, vững mạnh về chính trị, tư tưởng, tổ chức và đạo đức theo Nghị quyết Đại hội XII của Đảng, toàn Đảng, toàn quân và toàn dân "Học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh" theo Chỉ thị 05-

CT/TW của Bộ Chính trị khóa XII gắn với thực hiện Nghị quyết Trung ương 4 khóa XI "Một số vấn đề cấp bách về xây dựng Đảng hiện nay" và Nghị quyết Trung ương 4 khóa XII về phòng và chống các biểu hiện "tự diễn biến", "tự chuyển hóa" trong nội bộ.

Yêu nước, thương dân, suốt đời vì dân, vì nước là suy nghĩ nhất quán, thường trực trong con người của Người. Học tập và làm theo phong cách Hồ Chí Minh về gần bó mật thiết với nhân dân có ý nghĩa hết sức quan trọng. Đây là cơ sở để cho bản thân mỗi cán bộ, đảng viên có được nhận thức đúng đắn về yêu cầu phải giữ gìn, không ngừng tu dưỡng, rèn luyện đạo đức cách mạng, đề cao tinh thần đoàn kết, tương thân tương ái, tinh thần đó phải luôn thể hiện đối với cấp dưới, với quần chúng nhân dân; luôn có ý thức trau dồi phẩm chất chính trị, tư tưởng. Đồng thời, có ý thức nghiêm túc khắc phục những khuyết điểm trong phong cách làm việc, phong cách sống, lối sống, thói quen làm việc, thói quen sinh hoạt... làm ảnh hưởng đến tổ chức, cơ quan, đơn vị cũng như đối với người khác.

Mỗi cán bộ, đảng viên học tập và làm theo phong cách của Chủ tịch Hồ Chí Minh, coi đó là công việc thường xuyên, hằng ngày; được thực hiện gương mẫu từ chính bản thân mình; coi đó là bổn phận, danh dự của chính mình, sẽ thiết thực góp phần xây dựng đội ngũ cán bộ lãnh đạo các cấp vừa hồng, vừa chuyên, tận tâm tận lực với nhiệm vụ mà Đảng và nhân dân giao phó. ■